

İskender BAYHAN
İstanbul Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Milli Eğitim Bakanı Yusuf Tekin tarafından Anayasa'nın 98, TBMM İç Tüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 02.07.2025

İskender BAYHAN
İstanbul Milletvekili

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun diplomasının iptal edilip tutuklanmasına karşı 19 Mart sürecinde üniversitelerde düzenlenen protesto ve ders boykotlarının ardından, şimdi bu eylemleri gerekçe göstererek Türkiye genelinde öğrencilere yönelik kapsamlı bir disiplin soruşturması dalgası başlatılmış durumda. Nitekim basına da yansıdığı üzere, YÖK üniversitelere gönderdiği resmi yazıyla boykotlara katılan akademisyen ve öğrenciler hakkında soruşturma açılmasını talep etmiştir. Böylece, atanmış YÖK yöneticilerinin talimatları doğrultusunda üniversiteler, kendi öğrencilerine ve akademisyenlerine karşı adeta bir baskı ve cezalandırma mekanizması olarak işletilmektedir.

Özellikle Hacettepe Üniversitesi başta olmak üzere birçok üniversitede yüzlerce öğrenci hakkında disiplin soruşturması açılmıştır. Sadece Hacettepe'de, Mart ve Nisan 2024 aylarında düzenlenen çeşitli eylemler gerekçe gösterilerek, 150 ila 200 öğrenciye toplamda 300'ü aşkın soruşturma yöneltilmiştir. Üstelik bu soruşturmalar yalnızca eylemlere katılmakla sınırlı değildir; öğrencilere arkadaşlarını tanıyıp tanımadıkları, slogan atanları destekleyip desteklemedikleri gibi hukuk dışı ve psikolojik baskı unsuru niteliğinde sorular da sorulmaktadır.

Bu baskı dalgası sadece Hacettepe ile sınırlı kalmamış, Ankara Üniversitesi'nde en az 20, Yıldız Teknik Üniversitesi'nde 88, İstanbul Üniversitesi'nde 7, Koç Üniversitesi'nde 8, Galatasaray Üniversitesi'nde 3, Sağlık Bilimleri Üniversitesi'nde 7, Yeditepe Üniversitesi'nde 6 ve İTÜ'de 2 öğrenci hakkında soruşturma açılmıştır. Kocaeli Üniversitesi'nde 32 ve Anadolu Üniversitesi'nde ise en az 28 öğrenci disiplin soruşturmalarıyla karşı karşıyadır. Üstelik Anadolu Üniversitesi'nde bir öğrenciye tam 5 ayrı soruşturma açılmış; pek çok öğrenciye ise 2-3 soruşturma birden yöneltilmiştir.

Öğrencilerin okul kantinlerinin ticarileştirilmesine karşı "Müşteri değil, öğrenciyiz" sloganıyla yaptığı eylemler bile suç kapsamına alınmıştır. Soruşturma gerekçeleri arasında "yükseköğretim

kurumunun işleyişini bozmak" ve "öğrenme ve öğretme özgürlüğünü engellemek" gibi son derece muğlak, keyfi ve hukuki zeminden yoksun ifadeler yer almaktadır. Dahası, yalnızca kampüs içindeki eylemler değil, kampüs dışındaki yasal ve demokratik protestolara katılmak ve bu protestolarda gözüaltına alınmak bile disiplin soruşturması için gerekçe yapılmaktadır. Tüm bu tablo, üniversite yönetimlerinin ve YÖK'ün iktidarın baskı ve sindirme politikalarının doğrudan bir uzantısı haline geldiğini açıkça ortaya koymaktadır.

Gelinen noktada bu uygulamalar, yalnızca boykot sonrası artan baskının değil, mevcut üniversite yönetimlerinin bilimsel, özerk ve demokratik üniversite anlayışıyla tüm bağlarını kopardığının da açık göstergesidir.

Bu bağlamda;

- 1- Mart 2024'ten bu yana Türkiye genelinde üniversite öğrencilerine yönelik toplam kaç disiplin soruşturması açılmıştır? Bu soruşturmanın üniversitelere ve hukuki dayanaklarına (ilgili mevzuat maddelerine) göre dağılımı nedir? Ayrıca bu süreçte aynı öğrencilere birden fazla soruşturma açıldığı iddiaları doğru mudur?
- 2- Hacettepe Üniversitesi'nde 2024-2025 yılları içerisinde açılan toplam disiplin soruşturması sayısı nedir? Bu soruşturmalarda öğrencilere yöneltilen somut suçlamalar, iddia edilen fiiller ve hukuki gerekçeler nelerdir? Ayrıca bu soruşturmalarda kullanılan delil niteliğindeki unsurların (fotoğraf, video, sosyal medya takibi vb.) nelerdir?
- 3- Yıldız Teknik Üniversitesi'nde "devlet büyüklerini tahkir eden söylemlerde bulundukları ve kamu düzenini bozmaya teşebbüs ettiği" gerekçesiyle açılan soruşturmalar özerk ve demokratik olması gereken üniversitelerde, üniversite yönetimlerinin görevi midir? Ayrıca, bu disiplin soruşturmalarına yansıyan barışçıl basın açıklaması yapmak, oturma eylemi düzenlemek, pankart açmak, slogan atmak, sticker yapıştırmak, yere spreya boya ile yazı yazmak gibi eylemler hangi hukuki temelde "disiplin suçu" sayılmıştır? Bu gibi eylemler Anayasa'nın 34. maddesiyle güvence altına alınan toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkı kapsamında değerlendirilmesi gerekirken, disiplin soruşturmasına konu edilmesinin hukuki dayanağı nedir?
- 4- Soruşturma dosyalarında kullanılan delil niteliğindeki unsurların kamera kayıtları, fotoğraflar, güvenlik birimlerinin tespit tutanakları ve sosyal medya takibi gibi yöntemlerin kullanıldığı anlaşılmaktadır. Bu delillerin elde edilmesi sırasında öğrencilerin özel hayatının gizliliği ve kişisel verilerinin korunmasına ilişkin mevzuatın (KVKK başta olmak üzere) ihlal edilmesine karşı Bakanlığınız bir inceleme başlatacak mıdır?
- 5- Yükseköğretim Kurulu tarafından üniversitelere gönderildiği belirtilen ve boykot eylemlerine katılan öğrenci ve akademisyenler hakkında soruşturma açılmasını talep eden resmi yazı, öğrencilerin özel hayatın gizliliği ve kişisel verilerinin korunmasına ilişkin mevzuatı (başta KVKK olmak üzere) ve en temel demokratik haklarını ihlal edecek uygulamalara zemin hazırlamış ve üniversite yönetimlerini bu yönde cesaretlendirmiş değil midir? Hukuken YÖK'ün böyle bir talimat verme yetkisi var mıdır? Bakanlığınız bu süreci meşru bulmakta mıdır?
- 6- Üniversite yönetimlerinin, soruşturmalar sırasında öğrenciler arasında fişleme yaptığı ve birbirlerini ihbara zorladığı iddiaları hakkında Bakanlığınızın bilgisi var mıdır? Özellikle Hacettepe ve Ankara Üniversitelerinde öğrencilere 'şu kişiyi tanıyor musun', 'basın

açıklamasında konuşan kişiyi onaylıyor musun' gibi kişisel mahremiyeti ve ifade özgürlüğünü ihlal eden soruların yöneltildiği doğru mudur? Bu uygulamalar Bakanlığınızca nasıl değerlendirilmektedir?

- 7- Kampüs içinde gerçekleşen barışçıl basın açıklamaları, forumlar, boykot çağrıları ve hatta okul kantinlerinin ticarileştirilmesine karşı yapılan protestoların "yükseköğretim kurumunun işleyişini bozmak" veya "öğrenme özgürlüğünü engellemek" gibi muğlak ve keyfi gerekçelerle disiplin soruşturmasına konu edilmesi, Bakanlığınızın yükseköğretim ve eğitim politikasıyla örtüşmekte midir?
- 8- Üniversitelerin bilimsel ve idari özerkliğine ve öğrencilerin anayasal haklarına açıkça aykırı olan bu tür merkezi soruşturma talimatlarının iptal edilmesi ve hak ihlallerinin önlenmesi için Bakanlığınız somut bir adım atacak mıdır? Bu konuda YÖK'e yönelik herhangi bir denetim, uyarı veya müdahale planlamakta mısınız?
- 9- Üniversitelerde eğitim hakkını, düşünce ve ifade özgürlüğünü, örgütlenme hakkını ve akademik özerkliği güvence altına almak üzere, Bakanlığınızın kısa ve orta vadede hayata geçirmeyi planladığı somut yasal, idari veya politik düzenlemeler var mıdır? Bu konuda kamuoyuna ve öğrencilere yönelik bir taahhüdünüz mevcut mudur?